

Frimerkeposten

Nr. 4/2022

Posten Norge. Frimerketjenesten

FØRSTEDAGSBREV
FIRST DAY COVER

POSTHORNFRIMERKER 150 ÅR

150 år og høyst levende

Posthornfrimerket jubilerer.

NYTT FRIMERKE Side 18

Norges arktiske
universitetsmuseum 150 år
NYE FRIMERKER Side 4

Forskning, innovasjon, teknologi
NYE FRIMERKER Side 12

Månedens utvalgte

Posthorn

I år feirer vi 150 år med posthornfrimerker. Dette er verdens lengstlevende frimerkemotiv, og nå kan du skaffe deg de aller første posthornfrimerkene.

Det første posthornfrimerket (NK 18) ble utgitt i 1872, i valøren 3 skilling. Senere kom det ytterligere fem frimerker med valører i skilling. I 1877 så de første posthornfrimerkene med valører i øre dagens lys. Posthornfrimerkene ble også feiret med et eget miniatyrark – Norges aller første – til 100-årsjubileet i 1972.

Et helark for en tier

Det er lenge siden 10-øren forsvant som mynt, men som frimerke eksisterer den fremdeles, og du kan få ditt eget helark med 100 posthornfrimerker, utgitt i 1997, for bare en tier!*

* Dersom du bestiller dette frimerket i nettbutikken, pass på å bestille 100 stk. dersom du vil ha et komplett helark.

Både miniatyrarket og posthornfrimerkene bestilles på:
posten.no/frimerkebutikken
eller på kupongen i bladet

Kjære kunde!

Norges arktiske universitetsmuseum i Tromsø fyller 150 år. Dette er Nord-Norges eldste vitenskapelige institusjon, som helt siden 1872 har bidratt med innsikt i nordnorsk natur- og kulturhistorie, samfunn og livsgrunnlag og kunnskap om kjente personligheter fra nord. Til jubileet utgis et miniatyrark med to frimerker som viser både kysten og innlandet i det store området museet har som nedslagsfelt. Martin Mörck er kunstneren bak miniatyrarket og de graverte frimerkene.

Serien forskning, innovasjon, teknologi utgis i år for tredje gang. Temaene er Equinors vindkraftsatsning Hywind Tampen og Stingrays fjerning av lakselus med laser. Ved å skanne QR-koden på frimerkene blir du ledet til Norges Forskningsråds nettside hvor både teknologien og historien bak er forklart. I år som tidligere år er det Enzo Finger som har skapt frimerkene i denne serien.

Årets største jubileum på frimerkefronten er posthornfrimerkenes 150-årsjubileum. Dette er verdens eldste frimerke-motiv fortsatt i bruk. Til sammen er det utgitt mer enn fem milliarder posthornfrimerker i Norge. Enzo Finger er også ansvarlig for det vakre miniatyrarket til dette jubileet.

1. oktober er Frimerkets dag. En rekke frimerkeklubber har som vanlig aktiviteter og egne stempler denne dagen.

Halvor Fasting

Halvor Fasting
direktør

Innhold

NYE FRIMERKER

Norges arktiske universitetsmuseum 150 år
Side 4

Forskning, innovasjon, teknologi
Side 12

Posthornfrimerkene 150 år
Side 18

ELDRE FRIMERKER

Side 24

KOSOVO

Side 30

SPECIALKONVOLUTTER

Side 42

Posten Norge AS, Frimerketjenesten

Postboks 250, 0614 OSLO

Besøksadresse:

Persveien 34/36, 0581 OSLO

E-post: frimerketjenesten@posten.no

Internett: posten.no/frimerker

Telefon: +47 23 14 78 70

Telefaks: +47 23 14 78 00

Nordea Bank, Oslo

Kontonummer: 6003 06 35097

IBAN-nr.: NO25 6003 06 35097

SWIFT: NDEANOKK

Redaksjon: Arnfinn Skåle,

Halvor Fasting, Rune Øyen.

Design: Posten Norge AS

Forsidefoto: © Posten Norge AS,

© Wilhelm von Hanno.

Trykk: RKGrafisk

Et vindu mot verden – med frostroser på

Året 2022 er ikke bare jubileumsår for Norges ikoniske posthornfrimerker, men også for Norges arktiske universitetsmuseum.

Etter iherdig innsats fra mange vitenskapsinteresserte folk ble museet etablert under navnet Tromsø Museum for 150 år siden. Da hadde det blitt klart at Nord-Norge og de arktiske områdene ikke lot seg utforske bare ved sommerekspedisjoner sørfra. Nei, man trengte en egen vitenskapelig institusjon i nord, som kunne utforske, samle og dokumentere alt som er typisk for denne delen av verden; både natur, forhistorie og levende kultur.

Nybrottsarbeid

Det var ikke så stort, Tromsø Museum i 1872, men det var ambisiøst. Store deler av naturen i nord var ikke studert i det hele tatt, og flere landområder i Arktis var ennå ikke kartlagt. Av nordnorsk forhistorie var lite kjent og enda mindre dokumentert, og de få kulturminnene som var samla inn, befant seg i museer sørpå eller i utlandet. Den samiske kulturen var helst sett på som noe eksotisk for turistene, og bare få

- Fra første stund sto vitenskapen i fokus, og museet tok til å publisere vitenskapelige artikler allerede i 1873.

forskere hadde interessert seg for den. Alt dette skulle Tromsø Museum være med å forandre.

Grunnstammen i museets samlinger kom til å bli gjenstander innsamla til ei stor «Stifts-Udstilling» i Tromsø i 1870, der hele dagens Nord-Norge (et begrep som ennå ikke var oppfunnet den gang) fikk vise fram næring og naturressurser. Sommeren 1874 var samlingene ordna såpass at museet åpna for publikum, i hele to timer hver søndag - men kun i den lyse årstida.

Vekst

Fra første stund sto vitenskapen i fokus, og museet tok til å publisere vitenska-

pelige artikler allerede i 1873. Noen ansatte forskere fantes ikke i starten, det var styremedlemmene som gjorde forskningsarbeidet i fritida. Den første fast ansatte ved museet var en preparant som skulle stoppe ut dyr og fugler, noe han først måtte reise til Bergen og Kristiania for å lære seg. Samlingene vokste raskt, folk fra hele landsdelen hjalp til, og museet fikk inn kirkekunst, steinalderfunn, klesplagg, fiskeredskaper, bøker og dokumenter samt «rare dyr» og «gamle ting» av alle slag. At det fort ble mangel på lagringsplass forstår vi når vi ser av protokollene at man allerede i 1880-åra fikk flere komplette kvalskjeletter, deriblant en

- Størrelsesmessig spenner samlingene fra ørsmå insekter og sandkorn til den 100 fot lange ishavsskuta «Polstjerna».

Tekst: Per Helge Nylund, Norges arktiske universitetsmuseum.

Foto: Alle fra Norges arktiske universitetsmuseum;
© Adnan Icgagic, © Arve Elvebakk,
© Mari Karlstad, © June Åsheim,
© Vegar Stien, © Marius Fiskum.

blåkval, hvor kraniet alene er nær syv meter langt!

Unik samling

I dag har museet store referansesamlinger av plante- og dyrearter fra nord. Mer enn 400 nye arter er oppdaga og beskrevet

av museet, som i dag også omfatter verdens nordligste botaniske hage. Størrelsesmessig spenner samlingene fra ørsmå insekter og sandkorn til den 100 fot lange ishavsskuta «Polstjerna». Over to millioner gjenstander og preparater, samt hundretusener av fotografier, bevares for ettertida i museet.

Sapmi

Museet har særlig interessert seg for den samiske kulturen, og gjennom flere utstillinger pekt på utfordringene som har fulgt med samisk identitet. Takket være museets samlinger har det vært mulig å

rekonstruere samiske drakter fra distrikt der klestradisjonen gikk tapt.

I museets arkiv finnes både norsk, samisk og kvensk folkemusikk i form av lydopptak og noter.

Da Stortinget i 1968 vedtok å opprette et universitet i Tromsø, var museet en vitenskapsbase universitetet kunne tuftes på, og museet fortsetter å være et sted for forskning med stor bredde og ivrig formidling. Arbeidsområdet til museet dekker ikke bare Nord-Norge og Sapmi, men har strukket seg videre utover, spesielt i nord,

men også til andre deler av verden.

Fortid, nåtid og fremtid

For et museum er det ei sentral utfordring å skape interesse og begeistring hos publikum, helst for så mange og varierte tema og fagfelt som mulig. Men viktigst av alt er å utvikle nysgjerrigheten, gjøre den til undring, refleksjon og kritisk tenkning. Lykkes museet med det, har det ikke bare gitt sine besøkende en trivelig opplevelse eller støtet til en ny, hyggelig hobby, men bidratt til å løfte alles blikk ut over hverdagens horisont

og skapt grobunn for framgang og utvikling.

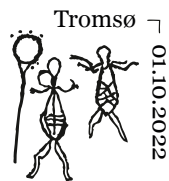
På samme måte som frimerkene, med sine små bilder og symboler gir et kort glimt av noe vi som samfunn synes det er verd å legge merke til, vil museene med sine utstillinger, undervisning, foredrag og aktiviteter vise fram den verden vi lever i, én bit av gangen. Slik vil også Norges arktiske universitetsmuseum invitere alle til å være med på å øke vår forståelse av virkeligheten - slik den var, slik den er og slik den kan bli.

Norges arktiske universitetsmuseum 150 år
 Norgga árktalaš universitehtamusea 150 jagi | Norjan arktinen universiteettimuseo

◀ Førstedagsbrev kr 45,-

▲ Førstedagsstempel

- Dato:** 01.10.2022
- Nummer:** NK 2079-2080
- Motiv:** Nordlandsjekt i kystlandskap, same med reinslede
- Design:** Martin Mörck
- Foto:** Th. Iversen / Norsk Folkemuseum, Aslak Jonne Sarre
- Verdier:** Kr 19 x 2
- Utgitt i:** Miniatyrark
- Opplag:** 60 000 miniatyrark
- Trykk:** Offset/ståltrykk fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

NK 2079-2080

På frimerkene: Nordlandsjekt i kystlandskap, same med reinslede.

På miniatyrarket: Museets virksomhetsområder illustrert ved hval (oseanografi og zoologi), nordlys (astronomi) læstadiusvalmue (botanikk) og museets gulløks (arkeologi). I bakgrunnen kart over området museet representerer. Landsnavn og tekst er på norsk, nordsamisk og kvensk.

◀ Gullbrev kr 99,-

▶ Samlersett kr 99,-

▶ Presentasjonsfolder kr 54,-

Hywind Tampen-vindturbinene blir montert ved Wergeland Base i Gulen. De ferdige turbinene flyter i Fensfjorden, før de taues ut til feltet for oppankring.

Innovasjon til sjøs

Verdens største flytende havvindpark og bruk av laser mot lakselus er tema for årets frimerker i serien *Forskning, innovasjon og teknologi*.

Hywind Tampen er et flytende vindkraftprosjekt som skal forsyne oljeplattformene Snorre og Gullfaks med elektrisk kraft. Vindparken vil bli den første i verden som leverer strøm til olje- og gassplattformer til havs.

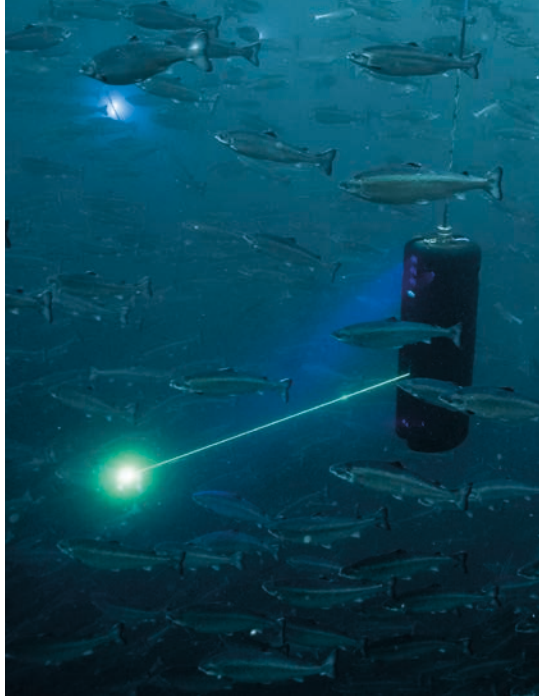
Equinors flytende havvindpark Hywind Tampen ligger om lag 140 kilometer utenfor norskekysten, rett vest for Sognefjorden. Parken vil bestå av elleve vindturbiner, og kunne dekke 35 prosent av det årlige elektriske kraftbehovet på de fem plattformene Snorre A og B,

og Gullfaks A, B og C. Årsproduksjonen anslås til å være 384 GWh, som er omtrent 10 prosent av Norges vindkraftproduksjon.

Omfang

Hver turbin vil være rundt 190 meter høy, og ha rotor på 167 meter i diameter. Understellet på turbinen er fylt med ballast, slik at hele konstruksjonen flyter i oppreist stilling. Hywind Tampen har fått navnet etter Tampenområdet, som er en samling olje- og gassfelt i den nordlige delen av Nordsjøen.

Optisk avlusing med laser er en patentert løsning og den første softwareapplikasjonen som ble utviklet i Stingray-systemet. Laseren treffer lusa som sitter på fisken mens fisken svømmer uforstyrret rundt. Lusa absorberer lyset og energien i laserstrålen, og får dødelige skader. Laksen reflekterer derimot laserstrålen, og laserbehandling gir dermed en svært skånsom lusebehandling for fisken.

Vindkraft

Vindkraft står for omtrent seks prosent av all kraftproduksjon i Norge. Landvind er vindturbiner som står på landjorda, enten i fjell-, skogs- eller kystområder. Havvind er turbiner på havet. Man skiller mellom flytende havvind, som er festet med et anker, og bunnfast havvind, som står fastmontert på havbunnen. Flytende havvind er spesielt aktuelt for Norge fordi vi har få grunne havområder som egner seg for bunnfast havvind.

Skyter lakselus med laser
Norske Stingray Marine Solutions AS dreper lakselus

med laser, samtidig som systemet overvåker laksens vekst og helsetilstand. Norge er verdens desidert største produsent av oppdrettslaks, og lakselus er et stort problem for oppdrettsnæringa. Lusa fører til skader på fisken, og næringa har store utgifter med å bekjempe parasitten. Lusa og bekjempelsen fører til dårligere dyrevelferd. Et annet stort problem er overføring av parasitter til vill laksefisk.

Kampen mot lakselus

Lakselusa kan bekjempes med kjemiske eller mekaniske midler, eller ved hjelp av rensefisk. Omtrent 60 millioner rensefisk blir sluppet

Tekst: Thomas Keilmann, Norges Forskningsråd

Kilder: Equinor.com, Wikipedia, Teknisk ukeblad, Snl.no, CICERO, Stingray, Tu.no, Store norske leksikon, Nysgjerrigper

Foto: Ole Jørgen Bratland / © Equinor. © Stingray/KIND, © Stingray / Nils-Petter Aaland.

ut i norske merder hvert år. Rensefisken spiser lusa av laksen, men også her er dyrevelferden omdiskutert. Lusa kan også bekjempes med ulike kjemiske legemidler. Stoffene kan tilsettes i vannet eller føret. Lusa blir relativt raskt resistent mot mange av midlene som brukes, derfor kan kjemikaliene bare brukes i kortere perioder. Vannspyling av fisken har vist seg å være en effektiv form for mekanisk avlusing. I de senere årene har det blitt tatt i bruk laser for å skyte lusa vekk fra fisken.

Laser

Det norske selskapet Stingray Marine Solutions AS har

utviklet et lasersystem som bruker kameraer for å styre en laser som dreper lakselus. Med lys ovenfra og nedenfra, tilpasset fiskens lyse underside og mørke overside, tre sett avanserte kameraer, og en laser utviklet for kirurgi, observeres lakselusa på fiskens skinn.

En typisk laks passerer i løpet av 1 til 2 sekunder. På den tiden har systemet identifisert hvor lusa sitter og rettet laseren på den. Når laseren treffer lusa, gjør den det med en presisjon på 0,7 millimeter, og holder seg der i 200 til 300 millisekunder. Det er omtrent like raskt som et vanlig mennesker

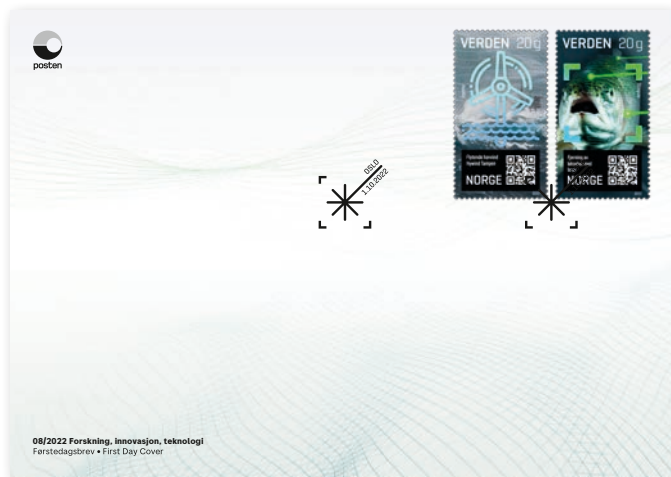
blunker. I løpet av denne tiden blir lusa så oppvarmet at den dør.

Viktig for fiskehelse

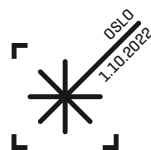
Lasersystemene overvåker samtidig fiskehelsen og hjelper oppdretterne med produksjonsplanlegging. En biometriapplikasjon gjør at oppdretterne kan følge med på veksten og måle biomassen til hver enkel laks i merden. All maskin- og programvare lages i Groruddalen i Oslo.

Les mer om temaene på frimerkene ved å skanne QR-koden på frimerkene med kameraet på din mobiltelefon eller nettbrett.

◀ Førstedagsbrev kr 75,-

▲ Førstedagsstempel

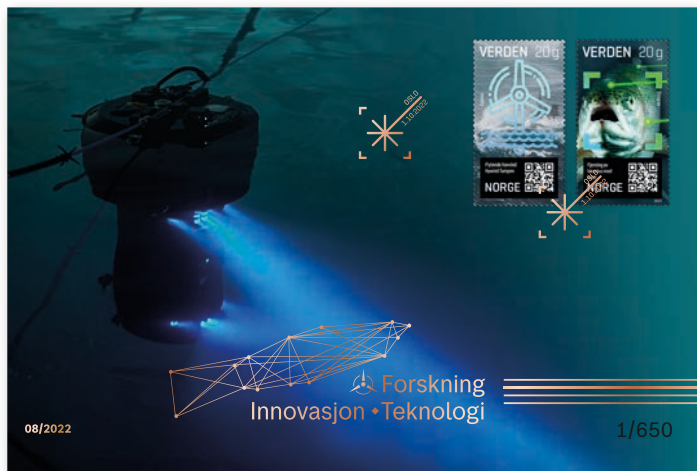
- Dato:** 01.10.2022
Nummer: NK 2081-2082
Motiv: Flytende havvind, fjerning av lakselus med laser
Design: Enzo Finger
Foto: Stockfoto
Verdier: Kr 34 (Verden 20g) x 2
Utgitt i: Hefte à 10 frimerker
Opplag: 220 000 av hvert frimerke
Trykk: Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

NK 2081
Equinors flytende havvindpark Hywind Tampen i Nordsjøen.

NK 2082
Stingrays metode for fjerning av lakselus med laser.

◀ Gullbrev kr 99,-

▶ Samlersett kr 159,-

▶ Presentasjonsfolder kr 84,-

◀ Sett maksikort kr 82,-

Blad fra kunstneren Wilhelm von Hanno's skissebok som viser forarbejder til de første norske posthornfrimerkene utgitt i 1872.

Utgave
Blad fra kunstneren Wilhelm von Hanno's
til de første norske posthornfrimerkene

Von Hanno vurderte flere motiver før han bestemte seg for posthorn.

En høyst levende 150-åring

Siden 1872 er det solgt mer enn 5,3 milliarder norske posthornfrimerker.

Helt siden 1872 har posthornfrimerker vært til salgs ved norske postkontorer. Først i verdien skilling, så i øreverdier, så i hele kroner og nå sist i hele tikroner. Serien ble skapt av arkitekt Andreas Friedrich Wilhelm von Hanno.

Postsignal

Allerede i det 16. århundre fortelles det fra Tyskland om postryttere og førere av postvogner som benyttet posthorn til å varsle postens ankomst og avreise. Posten hadde forkjørsrett, og andre veifarende måtte vike plass.

Dersom en vanlig veifarende skulle falle for fristelsen til også å benytte posthornet som signal for å få andre veifarende til å vike plass, kunne dette bli straffet med bøter eller fysisk avstraffelse. For postførerne var det også strenge krav. Dersom han ikke fikk helt tak på spillingen på posthornet eller spilte falskt, kunne han rett og slett få sparken. Men dersom postføreren var svært dyktig til å spille kunne han bli tildelt et æresposthorn.

- Verdens lengst benyttede frimerkemotiv er norsk, og det er en rekord vi ikke har planer om å slippe fra oss.

Tekst: Arnfinn Skåle
Konvolutter:
© Posten Norge AS.
Posthornskisser:
© Wilhelm von Hanno.
Foto: © Andreas Bloch
/ Norges Postmuseum.

Monopol

Fyrstefamilien Thurn und Taxis i Tyskland ble i 1489 gitt monopol på postbefordring i det tyskromerske riket. De fikk også monopol på bruken av posthornet, og utviklet posthornet til sitt eget varemerke. Thurn und Taxis ga ut egne frimerker i

perioden 1852 til 1866 og vi finner også posthornet i hjørnene på disse frimerkene. Danmark hadde også posthorn i hjørnet på sitt første frimerke i 1851. Ved siden av Danmark har også Island og Dansk Vestindien hatt posthornet i sine frimerker.

Omfattende

Å samle posthornfrimerker er langt fra kjedelig. Merkene er utgitt i en rekke farger, forskjellige trykkmetoder, valører både i skilling, øre og kroner og med forskjellige skrifttyper. De er både skraverte og uskraverte i høyde 20 og 21 mm og vannmerkene er forskjellige. For å finne fram i jungelen av merker kan Norgeskatalogen, utgitt av Oslo Filatelistklubb, være et godt hjelpemiddel.

Store antall

Det første posthornfrimerket ble utgitt 7. januar 1872.

Merket var rødt, og valøren var 3 skilling. Posthornfrimerket det er solgt flest eksemplarer av er NK 100, rød 10 øre utgitt i 1909. Av dette merket alene er det solgt 546 514 367 stk. Det har sammenheng med at brevportoet i 42 år – fra 1877 til 1919 – var uforandret. I hele denne perioden ble det solgt 1,1 milliard 10-øres posthornfrimerker.

Verdens lengst benyttede frimerkemotiv er norsk, og det er en rekord vi ikke har planer om å slippe fra oss!

NK 18

Det første posthornfrimerket, utgitt i 1872.

NK 100

Solgte hele 546 514 367 eksemplarer.

◀ Førstedagsbrev kr 26,-

▲ Førstedagsstempel

Dato: 01.10.2022
Nummer: NK 2083
Motiv: Posthorn
Design: Enzo Finger
Verdi: Kr 19
Utgitt i: Miniatyrark
Opplag: 60 000 miniatyrark
Trykk: Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

NK 2083

Posthorn i tradisjonell utforming.

På [miniatyrarket](#): Andreas Friedrich Wilhelm von Hanno. I bakgrunnen ulike posthornfrimerker fra 1872 fram til i dag. I forgrunnen Norges første posthornfrimerke, NK 18, og NK 100, som er det posthornfrimerket det er solgt flest av med 546 514 367 eksemplarer.

Gullbrev kr 99,-

Samlersett kr 61,-

Presentasjonsfolder kr 35,-

Løvefrimerker

I 1922 tok løven i riksvåpenet over for posthornet som motiv på de fleste ørefrimerkene, og det skulle totalt bli over 70 løvemerker.

I perioden 1922 til 1924 ble serien Løve I med de første fire frimerkene utgitt. Til markeringen av Norges overtakelse av Svalbard i 1925 var løven igjen frimerkemotiv, men nå hadde man endret skrifttypen på frimerkene og fjernet streken mellom ordene ØRE og POST. Designet fra Svalbard-serien skulle komme til å danne grunnlag for senere utgaver, og i perioden 1926-34 ble en rekke løvemerker utgitt. Denne serien er kjent som Løve II.

På slutten av 1920-tallet var det kraftig deflasjon (det motsatte av inflasjon) i Norge, og i 1927-28 ble derfor tre av løvemerkenes overtrykt med lavere pålydende. I 1937 ble løveserien i boktrykk modernisert med en ny serie, trykt i dyptrykk hos Emil Moestue. På 1940-tallet kom de samme frimerkene ut på papir uten vannmerke og serien ble supplert med valører fra 1 til 5 kroner. Løveserien ble avsluttet i 1949 med to provisoriske utgaver.

Bestilles på:
posten.no/frimerkebutikken
eller på kupongen i bladet

NK 126

NK 127

NK 128

NK 129

NK 137

NK 138

NK 139

NK 140

NK 141

NK 142

NK 143

NK 144

NK 145

NK 146

NK 147

NK 148

NK 149

NK 150

1922/24 Løve I

NK 126 10 øre	370,00
NK 127 20 øre	600,00
NK 128 25 øre	470,00
NK 129 45 øre	40,00

1925 Norges overtakelse av Svalbard

NK 137 10 øre	130,00
NK 138 15 øre	115,00
NK 139 20 øre	210,00
NK 140 45 øre	130,00

1926/34 Løve II (boktrykk)

NK 141 10 øre	25,00
NK 142 14 øre	22,00
NK 143 15 øre	25,00
NK 144 20 øre rød fiolett	1000,00
NK 145 20 øre rød	30,00
NK 146 25 øre rød	470,00
NK 147 25 øre brun	55,00
NK 148 30 øre	55,00
NK 149 35 øre olivenbrun	3000,00
NK 150 35 øre fiolett	55,00
NK 151 40 øre blå	265,00
NK 152 40 øre grå	50,00
NK 153 50 øre	70,00
NK 154 60 øre	70,00

1927/28 Provisorisk utgave

NK 156 20 på 25 øre	80,00
NK 157 30 på 45 øre	260,00
NK 158 30 på 45 øre (Svalbard-serien)	60,00

1937 Løve III (med vanmerke)

NK 202 x 10 øre, hvitt papir	10,00
NK 202 y 10 øre, gullig papir	50,00
NK 203 14 øre	30,00

NK 204 a 15 øre brunoliven	50,00
NK 204 b 15 øre grønnoliven	550,00
NK 205 20 øre	35,00
NK 206 25 øre	185,00
NK 207 30 øre	105,00
NK 208 35 øre	140,00
NK 209 40 øre	100,00
NK 210 50 øre	100,00
NK 211 60 øre	70,00

1937/49 Løve III og IV (uten vanmerke)

NK 242 10 øre	4,00
NK 244 14 øre	19,00
NK 245 a 15 øre grønnoliven	37,00
NK 246 I 20 øre	95,00
NK 246 IIa 20 øre	6,00
NK 247 25 øre rødbrun	25,00
NK 354 25 øre oransjerød	5,00
NK 248 30 øre ultramarin	45,00
NK 355 30 øre grå	100,00
NK 249 35 øre	62,00
NK 250 40 øre mørk grå	25,00
NK 356 40 øre blå	65,00
NK 251 50 øre	25,00
NK 357 55 øre	340,00
NK 252 60 øre	45,00
NK 358 80 øre	340,00

1940 Kronemerker Løve

NK 229 kr 1,00	50,00
NK 230 kr 1,50	45,00
NK 231 kr 2,00	85,00
NK 232 kr 5,00	100,00

1949 Provisorisk utgave

NK 375 25 på 20 øre	3,00
NK 376 45 på 40 øre	25,00

NK 151

NK 152

NK 153

NK 154

NK 156

NK 157

NK 158

NK 202

NK 203

NK 204

NK 205

NK 206

NK 207

NK 208

NK 209

NK 210

NK 211

NK 242

NK 244

NK 245

NK 246

NK 247

NK 248

NK 249

NK 250

NK 251

NK 252

NK 354

NK 355

NK 356

NK 357

NK 358

NK 229

NK 230

NK 231

NK 232

NK 375

NK 376

Kongeætten hadde brukt en oppreist løve som slektsvåpen. I 1280 eller noe senere utstyrte Eirik Magnusson løven med øksa. Mens øksa var et nasjonalt symbol, gikk løven tilbake til Eiriks stridbare forgjenger, Magnus Berfføtt. Fellessymbolet av øks og løve kalles i dag for Riksvåpenet og brukes som det overordnede visuelle symbol for den norske stat.

Foto: Wikimedia commons

Den norske løve

Norges riksvåpen med oppreist løvefigur utstyrt med krone og øks ble utformet under kong Eirik Magnusson.

Hans kongeløve er kjent fra mynter og segl fra 1280-tallet. Kongevåpenet ble et rent riksvåpen for Norge i 1319, da Sverre-ætten døde ut i mannslinjen med kong Håkon V Magnusson. Dermed ble den norske løven «riksløve».

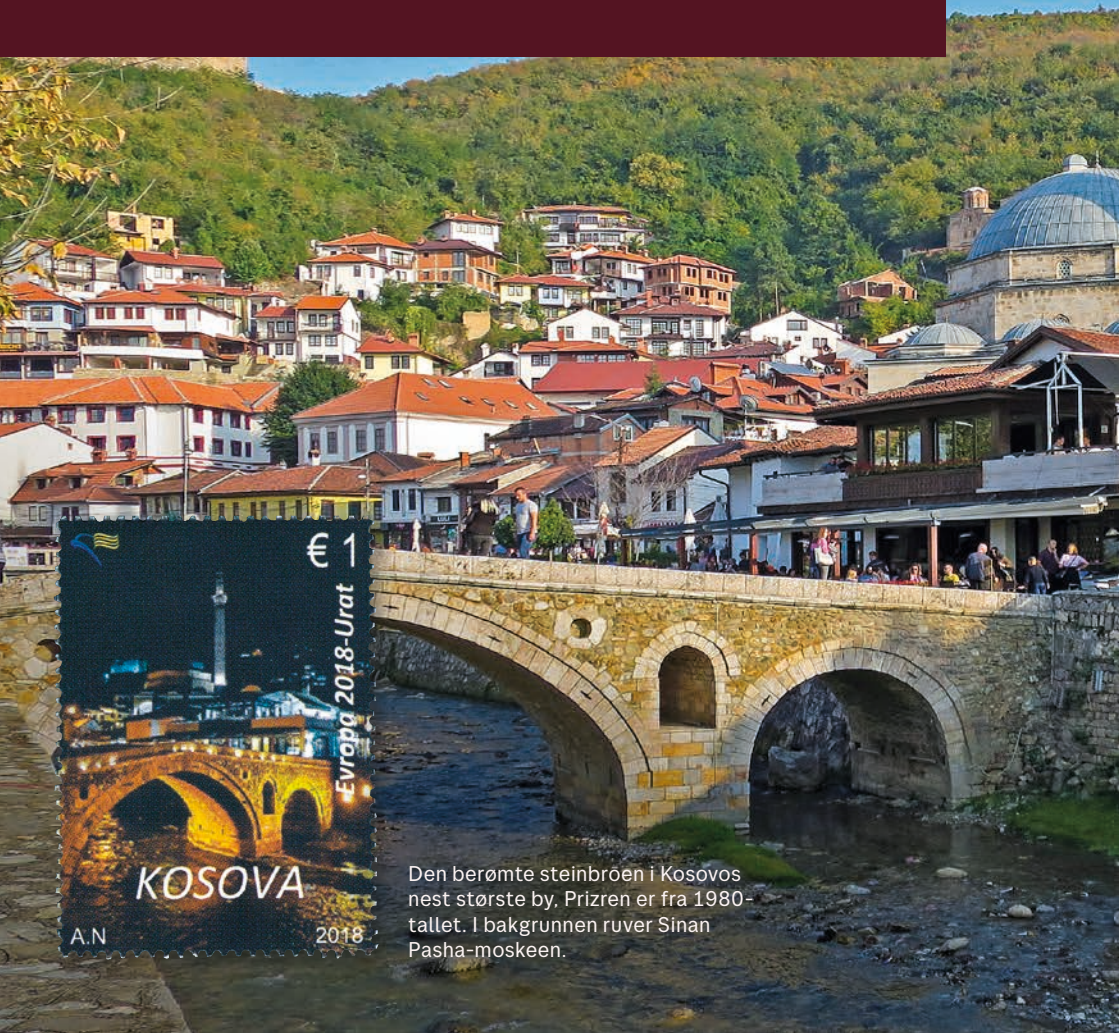
Den norske løve var godt kjent blant folk i unions-tiden med både Danmark og Sverige. Løven kunne ses avbildet på offentlige myndigheters trykksaker, i kirkedekorasjoner, på mynt, segl, stempler, militære faner og senere på frimerker. Riksvåpenet eller den norske løve var et vanlig motiv i norsk folkekunst, malt eller utskåret. I dette skiller norsk folkekunst seg fra nabolandenes, hvor riksvåpenet bare sjelden forekommer som motiv.

Kilde: Wikipedia

Kosovo

- en natur og kulturopplevelse

Tekst og foto: Carl Henrik Larsson

Den berømte steinbrøen i Kosovos nest største by, Prizren er fra 1980-tallet. I bakgrunnen ruver Sinan Pasha-moskeen.

Carl-Henrik Larsson

er gymnaslærer i historie, religion og samfunnskunnskap og bor i Karlskrona i Sverige. Siden 1999 har han skrevet artikler om frimerkehistorie, historiske hendelser og reisemål for det svenske frimerkebladet Nordisk Filateli, se www.filateli.se

Det er ikke lenge siden Kosovo var et krigsherjet og urolig område som nesten ingen ville besøke. I dag er Kosovo en selvutnevnt republikk og anerkjent av rundt 100 FN-land, inkludert Norge.

På papiret er dette landet et av Europas fattigste, med en gjennomsnittsinntekt på under en tiendedel av den vi nordmenn har. Men landet har mye å tilby turistene, både av kultur og natur!

Mot nye tider

Når man kjører på motorveien mellom Pristina og Prizren, ser man tydelig at Kosovo går mot nye tider.

Strekningen er så imponerende at den nok kan gjøre mang en nordisk veiingeniør grønn av misunnelse. Vei-strekningen er avbildet på fire frimerker som ble utgitt i en frimerkeblokk fra Kosovo i 2014. Det er tydelig at det er investert enorme summer i Kosovos infrastruktur. Disse pengene kommer først og fremst fra EU (til tross for at Kosovo ikke er med i EU)

Kosovokrigen i 1998–99 satte dype spor. Vatikanet ville med dette frimerket fra 1999 markere at nærmere 800 000 kosovoalbaniere ble drevet på flukt fra den serbiske hæren.

- Kosovo og USA har svært nære relasjoner, og noen ganger kalles Kosovo spøkefullt «USAs 51. delstat».

Vennskapet og de nære båndene mellom Kosovo og USA er markert på dette kosoviske frimerket fra 2009. Det er tydelig at de fortsetter å sette pris på USA i Kosovo. En mengde restauranter, butikker og utesteder i Pristina har nemlig amerikanske navn, eller navn som på en eller annen måte kan knyttes til USA.

og fra USA. Arbeidskraften kommer i første rekke fra Kosovo, noe som har bidratt til å redusere arbeidsledigheten drastisk. Før disse prosjektene startet, var nemlig 30 prosent av befolkningen arbeidsledige.

«USAs 51. stat»

Kosovo og USA har svært nære relasjoner, og noen ganger kalles Kosovo spøkefullt «USAs 51. delstat». Det er ikke så rart at USA har store interesser i Kosovo, med tanke på områdets strategiske plassering på Balkan, og at Kosovo er en utbryterrepublikk fra Serbia. Det er

Kosovo utga dette frimerket i 2008 i forbindelse med uavhengighets-erklæringen.

heller ikke så rart at USA er et populært land i Kosovo. Den tidligere amerikanske presidenten Bill Clinton støttet den kosovoalbanske befolkningen under krigen mot Serbia og har fått en egen statue i hovedstaden Pristina og en gate oppkalt etter seg.

Kosovo var den mest forsømte delen av det sosialistiske Jugoslavia, og ble en autonom provins i Serbia etter ønske fra Jugoslavias leder Tito. Men etter hans død var det ingenting som hindret Serbia i å avskaffe

selvstyret for Kosovo, noe de også gjorde. Dette førte til sterke motsetninger mellom den kosovoalbanske majoritetsbefolkningen og den serbiske minoritetsbefolkningen. På 1990-tallet oppsto det flere kosovoalbanske geriljagrupper som startet en væpnet kamp mot landsbyene og områdene i Kosovo der majoriteten av serberne bodde, samtidig som de krevde uavhengighet fra Serbia. Flere serbiske kulturarvsteder av stor historisk betydning, blant annet klostre og kirker fra middelalderen, ble ødelagt

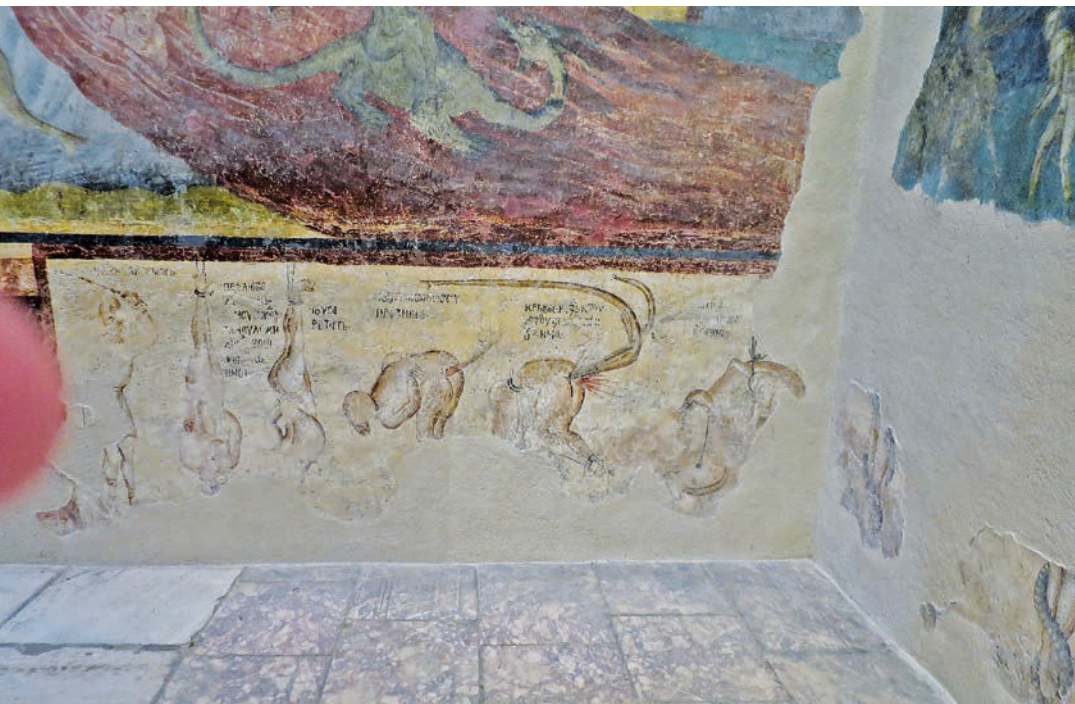
av geriljaen og dens tilhengere. Fortsatt bor mesteparten av den serbiske minoritetsbefolkningen i Kosovo i serbiske enklaver.

Historisk betydning

På slutten av 1990-tallet tilspisset konflikten seg mellom kosovoalbanerne og den serbiske delen av befolkningen, og de sistnevnte fikk militær støtte fra Beograd. Den serbiske hæren gikk svært hardt frem mot den albanske befolkningen, noe som førte til at NATO blandet seg inn i konflikten. Under krigen

På frimerket utgitt til Verdens flyktningdag i 2003 er motivet en gruppe kosovoalbanske flyktninger ved grensen mot Makedonia.

Et veggmaleri fra middelalderen i det serbiskortodokse klosteret i Gračanica, en av Kosovos mest populære severdigheter, som også står på UNESCOs verdensarvliste.

- På midten av 1400-tallet ble Kosovo en del av det osmanske riket, og interessant nok unnlot de muslimske herskerne å ødelegge de ortodokse kirkene.

i 1998-99 bombet NATO serbiske mål både i Serbia og Kosovo. Serbias mildt sagt negative holdning til Kosovos uavhengighet har historiske og religiøse årsaker. I middelalderen var Kosovo nemlig kjernen i det serbiske riket, og det var i dette området den serbisk-ortodokse kirken hadde sine viktigste kirker og klostre. I klosteret Gračanica, som ligger i en serbisk enklave nær Pristina, kan man studere svært godt bevarte

Det er ikke omfattende turisme til Kosovo, men den har økt de siste årene, mye på grunn av den vakre naturen. Motivet på frimerket er hentet fra Brezovica i Sør-Kosovo.

og praktfulle veggmalерier fra 1300-tallet. Klosteret står på UNESCOs verdensarvliste og er avbildet på en rekke frimerker, blant annet fra det tidligere Jugoslavia og Serbia.

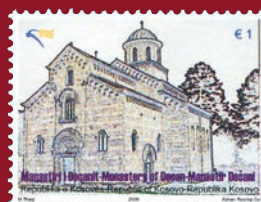
På midten av 1400-tallet ble Kosovo en del av det osmanske riket, og interessant nok unnlot de muslimske herskerne å ødelegge de ortodokse kirkene. Faktisk opptrådte osmanene human mot de kristne, så lenge de ikke motsatte seg det islamske styret eller gjorde opprør. Dette varte frem til 1912 og den første Balkan-krigen, da Serbia, Bulgaria, Hellas og Montenegro startet krig mot det osmanske riket, før Kosovo igjen ble en del av Serbia og senere en del av det nyopprettede kongeriket Jugoslavia.

Ingen storbyfølelse

Hovedstaden Pristina, som har drøyt 200 000 innbyggere, er et interessant reisemål, men kan nok ikke regnes som en særlig vakker by. Det meste av den historiske bebyggelsen i Pristina ble revet i 1950–60-årene for å gi plass til moderne bebyggelse. Men noen få gullkorn er heldigvis bevart. I tilknytning til Kosovos nasjonalmuseum i sentrum av Pristina kan man for eksempel besøke en godt bevart kjøpmannsgård fra den osmanske tiden.

Naturopplevelser

Nordvestre Kosovo er kjent for sine mange vandringsruter og gode skimuligheter. Også i de sørlige delene av landet, sør for byen Prizren og i grenselandet mot Makedonia, kan man oppleve

Det finnes flere historiske og severdige plasser og bygninger i Kosovo av stor kulturhistorisk verdi. Deriblant finnes et antall velbevarte serbisk-ortodokse klostre oppført under middelalderen, som har noe helt unike fresker.

Klosteret i Deçani, som ligger i det vestlige Kosovo, er her avbildet på et frimerke utgitt av Kosovo i 2009. Klosteret står på UNESCOs verdensarvliste på grunn sine rundt 1 000 fresker.

Universitetet i Pristina ble bæret med et bilde på dette frimerket i forbindelse med sitt 10-årsjubileum i 1979.

Kosovos magiske natur. Her brer fjellmassivet Šar Planina seg ut, og det er flere fjelltopper som er over 2 500 meter høye.

Kosovos frimerker

Som nevnt var Kosovo den fattigste og mest forsømte regionen i Jugoslavia, og det var ikke før i desember 1959 at Kosovo fikk sitt eget post- og teleselskap.

Under kosovokrigen i 1998-99 ble post- og teleselskapet oppløst, og Kosovo hadde ingen fungerende postlevering. Det var først ved årtusenskiftet at postselskapet ble gjenopprettet, da under ledelse av den FN-styrte administrasjonen, som også sto for frimerkeutgivelsene i Kosovo i 2000-08. Totalt ga FN-administrasjonen ut

Pristina sentrum har i løpet av det siste tiåret gjennomgått en skikkelig opprustning.

- Under kosovokrigen i 1998-99 ble post- og teleselskapet oppløst, og Kosovo hadde ingen fungerende postlevering.

111 frimerker i Kosovo, med den vertikale teksten «FNs midlertidige administrasjon i Kosovo» på engelsk, albansk og serbisk. Valørene på den første frimerkeutgaven, som avbildet historiske gjenstander, var i tyske mark, mens den andre utgaven var i både tyske mark og euro. Fra 2002 var valørene bare i euro, ettersom euro da ble

den offisielle valutaen i Kosovo. I 2008, samme år som Kosovo erklærte sin selvstendighet, ble de første frimerkene utgitt med betegnelsen Republikken Kosovo. Disse frimerkene, i likhet med eurovalutaen, aksepteres ikke i de serbiske bosettingene i Kosovo. Der bruker de i stedet serbiske dinarer og serbiske frimerker.

De sørlige og vestlige delene av Kosovo byr på høye fjell, frodige skoger og vakre dalfører. I Vest-Kosovo ligger fjellområdet Rugova, som er motiv på dette frimerket som Kosovo ga ut i 2018.

Kulturminister Anette Trettebergstuen sammen med skuespiller Terje Strømdahl.

Ministeren lanserte frimerke

17. juni ble Love is Love-frimerket lansert av kulturminister Anette Trettebergstuen

HOLMENKOLLEN: Lanseringen foregikk ved åpningen av Oslo Pride i Holmenkollen sammen med Terje Strømdahl, som spilte julenisse i Postens julefilm «When Harry met Santa» i fjor. Se lanseringfilmen ved å lese av QR-koden til høyre med mobilen eller nettbrettet din.

150-årsdag

FOLKEFEST: Roald Amundsens 150-årsdag ble en stor folkefest over flere dager på Svartskog. Feiringen inkluderte både åpning av ny utstilling i besøkssenteret, boklansering av Roald Amundsens private dagbok 1924-1925, filmkveld i bakgården til Svartskog Kolonial og en stor bursdagsfest 16. juli.

Varaordfører i Nordre Follo, Hans Martin Enger, åpner bursdagsfesten. Foto: Roald Amundsens hjem, MIA

Foto: Klas B. Gjølmesli.

Forlagsredaktør Maria Vele Sandvik flankert av Sverre Morken og forfatter Inger Lise Libakken.

Boklansering

Fullt hus da boka om Sverre Morken ble lansert 12. juni.

I Frimerkeposten nr. 3 presenterte vi den flotte boka om Sverre Morkens kunstnerskap på frimerker og sedler. 12. juni ble boka lansert på Hjerleid Handverks-skole på Dovre.

Kvalitetsalbum

Gi din frimerkesamling den beste oppbevaring!

Vi kan tilby et bredt utvalg av album til dine frimerker, førstedagsbrev og samleprodukter. Samtlige album er laget av den tyske produsenten Leuchtturm Albenverlag, som er kjent for sin høye produktkvalitet. Vario-albumpermen og luksusutgaven av Norgesalbum er spesielt produsert og tilrettelagt for Posten.

Bestilles på:
posten.no/frimerkebutikken
eller på kupongen i bladet

Vario album

Vår bestselger! Spesialprodusert albumperm med Postens logo i pregetrykk på ryggen. Albumet har en praktisk ringbindløsning for enkel innsetting av albumblader. Vario album passer til de fleste av Postens samleprodukter, og leveres med tilhørende oppbevaringskassett. Blader må bestilles separat.

kr 399,-

Leveres også i stor utførelse med Leuchtturm-logo i gullpreg på albumryggen.

kr 649,-

Albumblader til Vario album

Pakker med 5 albumblader: **kr 69,-**

Husk å holde ditt Norgesalbum oppdatert!
Nye årsark er i salg fra slutten av mai hvert år.

Luksus Norgesalbum

Luksus Norgesalbum består av tre bind med plass til samtlige norske frimerker, tjenestemerker og portomerker. De solide og elegante albumene fra Leuchtturm Albenverlag er utført i en vakker blåfarge med det norske flagget i pregetrykk på ryggen. Et norgeskart i rødt, hvitt og blått er preget på albumenes forside. Albumene leveres med matchende oppbevaringskassett.

Bind I 1855-1979: **kr 1 649,-**

Bind II 1980-2009: **kr 1 749,-**

Bind III 2010-2021: **kr 999,-**

Tom albumperm: **kr 649,-**

Årsark 2022: **kr 219,-**

ROALD AMUNDSEN 150 ÅR

Roald Amundsen 150 år

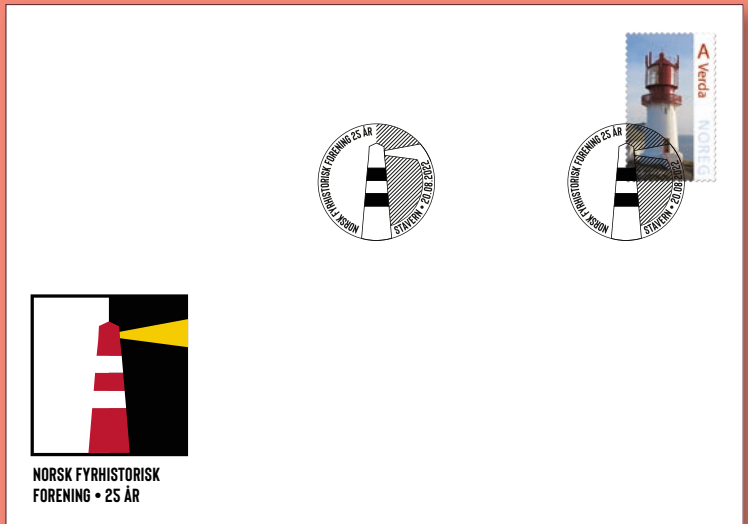
Follo Museum
feiret Amundsens
150-årsjubileum en
hel uke i sommer.

SVARTSKOG: Til selve fødselsdagen 16. juli lagde Posten i samarbeid med museet en egen konvolutt med Roald Amundsens hus Uranienborg på Svartskog ved Bunnefjorden som motiv. Motivet i stampelet er emblemet fra Amundsens spisestoler på Uranienborg.

Konvolutt: 100,-

Bestilles på:
posten.no/frimerkebutikken
eller på kupongen i bladet

Norsk Fyrhistorisk Forening 25 år

NFHF er en frivillig organisasjon som samarbeider tett både med Kystverket og Kystmuseene for bevaring og bruk av norske fyr.

Til 25-årsjubileet, som ble feiret i Stavern 20. august, lagde foreningen sammen med Posten en egen konvolutt, frankert med Lindesnes fyr-frimerket utgitt i 2015 og stemplet med et eget motivstempel.

Konvolutt: 50,-

Til jubileumsarrangementet i Stavern ble det også laget et sett med samtlige 17 fyrtårn-frimerker som er gitt ut i Norge.

Frimerkesett: 352,-

Årets prestisjehefte:

Kongelige jubileer

I år kan vi markere fire kongelige jubileer. Prinsesse Ingrid Alexandra ble myndig 21. januar, kong Harald ble 85 år 21. februar, og senere i år kan vi markere dronning Sonjas 85-årsdag og kong Haakons 150-årsjubileum.

Kun i prestisjeheftet

Heftet er på 36 sider og inneholder både tekst og flotte bilder om årets kongelige jubilarer. Trond Bredesen er illustratøren som står bak frimerkene. Camilla Kvien Jensen har vært designer, både for frimerkene og prestisjeheftet. Frimerkene er utgitt på selvklebende papir i to forskjellige ruller. I prestisjeheftet er de trykt på gummiert papir på egne ark.

Denne eksklusive varianten får du kun i prestisjeheftet.

Begrenset opplag

Prestisjeheftet er **kun trykt i 3 000 eksemplarer**. Det er fortsatt noen få igjen på lager.

Pris kr 199,-

Bestilles på:
posten.no/frimerkebutikken
eller på kupongen i bladet